

10. Midlertidige bobestyrere

Efter gældende ret betragtes et dødsbo i tidsrummet mellem dødsfaldet og afgørelsen om boets behandlingsmåde som værende under offentligt skifte. I denne periode, der betegnes udsættelsesperioden, er der intet egentligt bostyre etableret. I udsættelsesperioden vil der kunne være en række praktiske ting, der skal tages stilling til, ligesom der afhængig af boets forhold kan opstå behov for at foretage dispositioner af såvel praktisk som juridisk karakter. I praksis udføres disse dispositioner i almindelighed af skifterettens personale, idet skifteretterne i dag kun rent undtagelsesvist antager medhjælper inden boets berigtigelse.

Skiftelovsudvalget anfører på side 154 i betænkningen, at udvalget finder, at der i lighed med adgangen til efter konkurslovens § 107 at antage en midlertidig bestyrer, der varetager bestyrelsen af et konkursbo, indtil et egentligt bostyre etableres, også i forbindelse med behandlingen af dødsboer bør være mulighed for, at der for boets regning udpeges en midlertidig bobestyrer.

Lovforslagets kapitel 9 er udfærdiget i overensstemmelse hermed og giver således skifteretten den fornødne hjemmel til for boets regning at udpege en midlertidig bobestyrer, hvis der inden boets berigtigelse skal varetages bobehandlingsopgaver, der ikke kan afvente den endelige stillingtagen til boets behandlingsmåde. Det beror ganske på skifterettens vurdering, om en midlertidig bobestyrer skal udpeges. Det forudsættes imidlertid, at der foreligger spørgsmål, som nødvendiggør et ikke ubetydeligt arbejde.

Efter omstændighederne kan skifteretten udpege en midlertidig bobestyrer med den ene opgave at afklare spørgsmål vedrørende boets økonomiske forhold, således at skifteretten på et forsvarligt grundlag får mulighed for at tage stilling til, om boet er solvent eller insolvent.

Det forhold, at skifteretten udpeger en midlertidig bobestyrer, har ingen indflydelse på det senere valg af boets behandlingsmåde. Antagelse af midlertidig bobestyrer er således ikke en foruddiskontering af, at boet senere skal behandles efter reglerne om bobestyrerbehandling i lovforslagets kapitel 16.

Som midlertidig bobestyrer udpeges en autoriseret bobestyrer, der, medmindre andet bestemmes, kan virke, indtil boet bliver berigtiget. De beføjelser, der tillægges den midlertidige bobestyrer, vil almindeligvis være langt mere begrænsede end de, der tillægges en bobestyrer, som får et bo udleveret til bobestyrerbehandling. Skifteretten kan således begrænse den midlertidige bobestyrers funktion til blot at klare en enkelt eller enkelte presserende opgaver.

En midlertidig bobestyrer kan i sager af hastende karakter udpeges telefonisk eller mundtligt. Snarest muligt derefter udfærdiges skifteretsattest om, at boet er udleveret til den pågældende bobestyrer.

Skifteretten er efter forslaget ikke forpligtet til at rådføre sig med arvinger eller kreditorer, inden en midlertidig bobestyrer udpeges, men bør, hvor forholdene tillader det, gøre dette, ligesom de pågældende så vidt muligt bør orienteres om udpegningen.

Har der i et bo været udpeget en midlertidig bobestyrer, kommer denne ikke automatisk til at forestå bobehandlingen, hvis boet senere udleveres til bobestyrerbehandling, idet skifteretten da særskilt skal tage stilling til, hvem der skal behandle boet.

11. Lovforslagets processuelle regler

De processuelle regler om skifterettens behandling af tvister m.v. og om appel af skifterettens afgørelser i dødsboer findes i retsplejeloven, hvis kapitel 58 angår skifte af dødsbo og fællesbo og de øvrige af skifteloven omfattede boer.

Ved gennemførelsen af konkursloven af 1977 ophævedes retsplejelovens kapitel 59, der indeholdt forskellige tilsvarende processuelle regler for konkursboer, og der opbyggedes i stedet et nyt processuelt lovsæt i selve konkursloven. Begrundelsen herfor var, at det fandtes praktisk for den, der benytter konkursloven, at de processuelle regler om konkurs kunne findes i den samme lov.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets indstilling, hvorefter de processuelle bestemmelser vedrørende dødsboer tilsvarende foreslås indført i den nye lov om skifte af dødsboer. Samtidig hermed foreslås, at reglerne i retsplejelovens kapitel 58 ikke længere skal finde anvendelse på skifte af dødsboer.

Det processuelle system, der er indeholdt i lovforslaget, er i vidt omfang inspireret af konkurslovens system og opbygget efter den samme skabelon. På en række punkter foreslås dog forskellige klargørelser i forhold til konkurslovens regler og forskellige nydannelser, der særlig er tilpasset dødsbobehandling, således især vedrørende omgørelse og genoptagelse.

Hovedparten af lovforslagets processuelle bestemmelser er samlet i kapitlerne 23-30 og svarer systematisk og i al væsentlighed også indholdsmæssigt til kapitlerne 22 - 29 i betænkningens lovudkast.

Lovforslagets kapitel 23 indeholder en række kompetenceregler og fremstår derved som et supplement til lovforslagets kapitel 2. I kapitel 24 fastsættes regler om skifterettens vejledningspligt svarende til de regler, som efter gældende ret er fastsat ved retsplejelovens § 14, stk. 3. Lovforslagets kapitel 25 overfører med forskellige udvidelser de regler om